

MAY, 2022

VILNIUS, REPUBLIC OF LITHUANIA

INTERDISCIPLINARY RESEARCH: SCIENTIFIC HORIZONS AND PERSPECTIVES

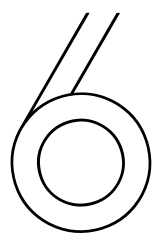
III INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND THEORETICAL CONFERENCE

VOLUME 2

**EUROPEAN
SCIENTIFIC
PLATFORM**

May, 2022

Vilnius, Republic of Lithuania

**INTERDISCIPLINARY RESEARCH:
SCIENTIFIC HORIZONS AND PERSPECTIVES**
III International Scientific and Theoretical Conference

VOLUME 2

Vilnius, 2022

Chairman of the Organizing Committee: Holdenblat M.

Responsible for the layout: Bilous T.

Responsible designer: Bondarenko I.

I-69 **Interdisciplinary research: scientific horizons and perspectives:** collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 2), May 6, 2022. Vilnius, Republic of Lithuania: European Scientific Platform.

ISBN 979-8-88526-814-1

DOI 10.36074/scientia-06.05.2022

Papers of participants of the III International Multidisciplinary Scientific and Theoretical Conference «Interdisciplinary research: scientific horizons and perspectives», held on May 6, 2022 in Vilnius are presented in the collection of scientific papers.

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

Conference proceedings are publicly available under terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).

UDC 001 (08)

© Participants of the conference, 2022

© Collection of scientific papers «SCIENTIA», 2022

© European Scientific Platform, 2022

ISBN 979-8-88526-814-1

EXPERIENCE OF APPLICATION OF MODERN STUDYING METHODS IN HIGHER MEDICAL SCHOOL Popko S.	86
GAMIFICATION AND ITS ROLE IN THE EDUCATIONAL PROCESS Berezinska O.	89
INTENSIVE METHODS IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES Lysenchuk N., Pletenetska Yu.	92
MOTIVATION OF FIRST-YEAR STUDENTS OF THE FACULTY OF PHARMACY AND EXPECTATIONS FROM THE FUTURE PROFESSION Palibroda N., Palamar A.	95
STYLISTIC CHARACTERISTIC OF PROFESIONALLY ORIENTED TEXTS FOR FORMING READING COMPETENCE OF FUTURE THEOLOGIANs Nykiforchuk Z.	98
TEACHING ENGLISH AT NON- LINGUISTIC UNIVERSITY SCHOOLS; ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF DISTANCE LEARNING Leshnyova N., Pavlova L., Sergeyeva O.	100
THE ROLE OF COMMUNICATIVE APPROACH IN THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE SKILLS Sayidova S.N.	102
ЕТИКА ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ Бурак В.Г.	104
МЕНТАЛІТЕТ ЯК НАУКОВИЙ ФЕНОМЕН (ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ) Корицька А.В.	107
ОЦІНКА ДОСТОВІРНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ЯК АСПЕКТ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ Турчин І., Городецька Н., Гавришків Н.	110
ПЕДАГОГІЧНА ФАСИЛІТАЦІЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ Філатова Л.С.	112
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВВНЗ УКРАЇНИ Науково-дослідна група: Єфімова О.М., Сокирська О.С., Жицька С.А., Буга С.Ю., Браєвська А.І.	115
ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ЗАПОРУКА ГУМАНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН Гнатовська К.С.	117

Філатова Лада Семенівна

кандидат педагогічних наук, доцент

доцент кафедри початкової і професійної освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Україна

ПЕДАГОГІЧНА ФАСИЛІТАЦІЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Переосмислення соціальної і професійної місії вчителя Нової української школи актуалізує необхідність підготовки фахівців, адаптованих до сучасних соціокультурних умов, здатних творчо працювати, приймаючи нестандартні рішення в ситуаціях ринкової конкуренції, уникаючи стереотипізації і шаблонів, забезпечувати випереджувальність розвитку країни, реалізовувати освітні проекти національного масштабу, витримувати конкуренцію на європейському і світовому ринку освітніх послуг тощо. Відповідно до нових функцій змінюються й ролі учителя початкових класів в освітньому процесі. Нова українська школа потребує нового вчителя, який виступає агентом змін, тьютором, фасилітатором, коучем, ментором, модератором [5].

На сьогодні, під час дистанційної форми навчання особливого значення набуває роль учителя – фасилітатора (від англ. facilitate – допомагати, спрямовувати, полегшувати), тобто учителя, який стимулює та спрямовує процес самостійного пошуку школярами інформації; організовує спілкування й обговорення на нейтральному боці; налагоджує обмін думками, почуттями, враженнями; сприяє переходу зіткнень у конструктивне русло, виробленню певного спільного рішення.

У науці виділяють фасилітацію соціальну (спостереження і вивчення діяльності людей в умовах присутності сторонніх спостерігачів), психологічну (стосунки людини з навколишнім світом), спортивну (підтримка команд або окремих спортсменів для підвищення їх ефективності), екофасилітацію (взаємодія і комунікація людини з навколишнім середовищем) та педагогічну (розкриття здібностей дитини, вплив особистості педагога за рахунок особливого стилю спілкування) [3].

Детальніше звернемо увагу саме на педагогічну фасилітацію, особливості якої розкриваються в роботах К. Роджерса ще у 50-х роках. ХХ ст. Він наводив у приклад австралійських аборигенів. «Ця група людей виживала в непридатному для життя середовищі, в якому сучасна людина загинула б за кілька днів. Секретом аборигенів було навчання. Молодь засвоювала знання про те, як знайти воду, вистежити дичину, вбити кенгуру, знайти шлях через пустелю. Ці відомості передавалися як непорушна традиція, жодне новаторство не схвалювалося. Навчання забезпечувало молоде покоління засобами виживання у ворожих та практично незмінних обставинах» [2].

Мета педагогічної фасилітації: знаходження правильного способу, який дозволить групі працювати творчо і результативно, підготовка активного, здатного до критичного мислення здобувача освіти, здатного приймати самостійні рішення.

Особа учителя-фасилітатора – це потужний інструмент впливу сам собою. Це тренер, який досконало володіє технологіями ефективної комунікації. На думку Тоні Манна, фасилітатор має вміння:

- «спрямовувати та структурувати дискусію у потрібне русло;
- відбирати справді вдалі рішення групи;

- брати на себе ризик, виходити самому та виводити учасників фасилітації із зони комфорту;
- працювати з різними групами;
- орієнтуватися у всіх форматах бесід та зустрічей;
- поєднувати різні інструменти та техніки у процесі роботи з групою;
- швидко реагувати зміну обстановки, труднощі учасників – і, швидко їх долати;
- протистояти стресу;
- відкриватись людям, мотивувати їх на особистісні зміни» [6].

Професіонал понад усе ставить інтереси групи, відмовляючись від власної експертизи, не дозволяє учасникам ув'язнути в обговоренні, але водночас і не форсує події та не чинить тиск на учасників. Він відповідає за організацію обговорення, що дозволяє учасникам повністю сфокусуватися на зміст об'єкта дискусії. Фасилітатор підтримує конструктивний діалог та надає однакову увагу всім учасникам обговорення, ефективно керуючи дискусією, але не вступаючи до неї. Результатом такої зустрічі є прийняття групою найкращого із можливих рішень.

У підготовці майбутніх учителів початкових класів доцільно використовувати різні моделі фасилітації, зокрема у ході вивчення навчальної дисципліни «Педагогічний менеджмент»:

- Future Search («Пошук майбутнього»). За допомогою пошуку майбутнього у ході лекційних та практичних занять ми сприймаємо різноманіття точок зору не як проблему, а як перевагу. Відмінності між студентами й групами здобувачів освіти автоматично приводять до усвідомлення того, що життєспроможність організацій, закладів, навіть громад залежить від різниці в інтересах. Особистості, які мають різні інтереси, разом і відкривають розмаїття та взаємозв'язок своїх дій. Для наочної ілюстрації як працює ця методика використовуємо таку притчу: «Шестеро сліпих зібралися навколо слона і намагаються зрозуміти, на що вони натрапили. Перший сліпий намагається бік слона і каже: «Це стіна». Другий хапає тварину за хобот і резюмує, що «це схоже на змію». Третій, обхопивши слонячу ногу, стверджує: то не що інше, як дерево. П'ятий сліпий хапається за бивень слона і запевняє інших, що то спис. Шостий, тримаючи в руках хвіст, абсолютно певен того, що ніякий це не хвіст, а мотузка. Всі шестеро мають справу з одним і тим самим слоном, але кожен вважає, що тримає в руках щось відмінне від іншого» [1]. Те, що різні люди тлумачать одні й ті самі речі, спираючись на відмінні точки зору, є фундаментальним законом пошуку майбутнього.

- Brainstorming («Мозковий шторм»). Метод застосовувався під час вивчення теми «Особливості формування іміджу ЗВО». Здобувачі освіти поділилися на генераторів і аналітиків ідей, та висловлювали найбільш можливу кількість варіантів вирішення завдання: «За рахунок чого сформуванню позитивний імідж сучасному закладу вищої освіти?». Коли підсумовували наявну інформацію, знайшли нові, нестандартні ідеї.

- Open Space («Відкритий простір»). Ця технологія була вперше використана у процесі підготовки Олімпійського села до Олімпіади 1996 р. у Атланті. «Перед зібраним колективом компанії AT&T, яка займалася плануванням Олімпійського села, стояла нездійсненна на перший погляд задача: в найкоротші терміни змінити план головного павільйону, який розроблявся протягом 10 місяців, таким чином, щоб він вмщав в 15 разів більше відвідувачів, ніж планувалося спочатку. За два дні роботи у «відкритому просторі» був створений фундамент необхідного учасникам плану» [4]. В освітньому процесі факультету початкового навчання ця технологія використовувалася на початку пандемії коронавірусної хвороби, коли постала нагальна потреба у стислі терміни відправляти студентів на дистанційні педагогічні практики. Тоді групи і співробітників, і студентів, і магістрів відповідали на багато приватних питань або знайти вирішення у рамках цієї проблеми.

Отже, фасилітація – затребувана в сучасному світі технологія, що містить корисний інструментарій для педагогів, метою якої є активізація діяльності, максимальне розкриття потенціалу всіх учасників освітнього процесу. Найбільш точно суть цієї технології сформулював Адольф Дістервег, який наголошував, що: «...Учитель має свідомо йти в ногу з сучасністю, прийматися і надихатися силами, що пробудилися в ній».

Список використаних джерел:

1. Пошук майбутнього – як знайти спільний ґрунт для створення спільного «завтра»? Вилучено з: <https://gurt.org.ua/articles/17259/>.
2. Прийоми та техніка фасилітації в освітній сфері. Педагогічна фасилітація. Вилучено з: <https://goaravetisyan.ru/uk/priemy-i-tehnika-fasilitacii-v-obrazovatelnoi-sfere-pedagogicheskaya/>.
3. Фасилітація в педагогіці та психології – принципи і правила. Вилучено з: <https://ukrnova.com/suspilstvo/fasilitatsiya-v-pedagogitsi-ta-psikhologiji-printsipi-i-pravila.html>.
4. Фасилітація з експертними групами. Вилучено з: https://knowledge.allbest.ru/management/2c0b65635a3ad69a5c43a88521306c37_1.html.
5. Філатова Л. С. (2022) Тьюторський супровід першокурсників як інноваційна педагогічна технологія педагогічного менеджменту / Scientific Collection «InterConf» (№ 98) : with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «Modern Scientific Trends and Standards» (February 16-18, 2022). Santa Rosa, Argentina: Megafyn. P. 145-149.
6. Tony Mann (2007) Facilitation – An Art, Science, Skill or All Three? Build your expertise in Facilitation Resource Productions. 235 p.